

Софія Каминська

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1807-7745>

бакалавриня журналістики

Львівський національний університет імені Івана Франка

(м. Львів, Україна)

sofiabohdana.kamynska@lnu.edu.ua

Наталія Войтович

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9466-0787>

кандидатка наук із соціальних комунікацій

Львівський національний університет імені Івана Франка

(Львів, Україна)

nataliya.voytovych@lnu.edu.ua

УДК 070.41(477.83/.86)''18/19''

ОСОБЛИВОСТІ ГРАФІЧНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЖІНОЧИХ ЖУРНАЛІВ ГАЛИЧИНИ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX ст.)

DOI 10.37222/2786-7552-2023-2-7

Дослідження зосереджується на жіночій періодиці в Галичині наприкінці XIX ст. та до 1939 р. з метою проаналізувати особливості графічної концепції друківаних видань та їхнього оформлення, що впливало на часові та жанрові особливості друку. Об'єктом дослідження є жіноча періодика Галичини, зокрема видання «Нова хата», «Жіноча доля», «Жіноча воля», «Жіноче діло» та «Жіночий голос».

У статті приділено увагу графічному оформленню жіночих часописів означеного періоду, які, хоча не були багато ілюстрованими, використовували різноманітні графічні елементи, портрети та модні викрійки. Редакції усвідомлювали значення зовнішнього вигляду видань як доповнення до текстового змісту, особливо з урахуванням зростання конкуренції серед пресодруків. У цьому контексті розвиток технологій друку, зростання інтересу до мистецтва та модернізація дизайну вплинули на створення естетично привабливих видань з унікальними особливостями графічного оформлення.

Обкладинка журналу відіграє ключову роль у його графічному обличчі, спонукаючи читачів узяти видання в руки. Вона складається із заголовка, головної фотографії, логотипа та

інших графічних елементів. Білий простір є важливим елементом дизайну, створюючи відчуття простору та сприяючи зручному сприйняттю інформації. Використання символів та іконок допомагає виділити особливі розділи і підкреслити ключові моменти. Графічні ефекти додають глибини та виразності дизайну.

Забезпечення постійності дизайну різних номерів і випусків є важливим аспектом, створюючи єдність та логічну зв'язаність усього видання. Рубрикація та структура допомагають організувати контент і полегшують своєрідну навігацію читачів. Композиційно-графічний комплекс обкладинки має вирішальне значення, рекламуючи концепцію видання та відображаючи рівень змісту.

Результати дослідження вказують на те, що редакції використовували різноманітні друкарські прийоми для надання виданням оригінального вигляду, сприяючи підсиленню національної свідомості та культурного самовираження. Дослідження внесе свій вклад у розуміння розвитку жіночої преси та її впливу на громадське життя українського суспільства в Галичині у вказаний період.

Ключові слова: графічне оформлення, жіночі журнали, часописи Галичини, дизайн, графічні ефекти, обкладинка журналу.

Постановка проблеми. Наприкінці XIX – на початку XX ст. на території Галичини починає з'являтися жіноча періодика. У той час жіноча преса зайняла помітну нішу в громадсько-політичному житті суспільства. Досвід цих видань є винятковим серед редакторської та видавничої діяльності українок. Жіночі часописи стали осередками підтримки і рушіями прогресу. Про це свідчить історія не тільки української жіночої преси, а й світової.

Мета дослідження. Проаналізувати жіночу періодику в Галичині кінця XIX ст. – 1939 р., з'ясувати особливості графічної концепції друкованих видань – характерні ознаки їхнього оформлення, зумовлені часовими та жанровими особливостями друку.

Часовими рамками дослідження можна вважати період від 1884 р. (рік заснування натхненницею жіночого руху в Україні Наталією Кобринською першої української жіночої організації

«Товариство руських жінок») до 1939 р. (початок Другої світової війни).

Об'єкт дослідження – жіноча періодика Галичини: «Нова хата», «Жіноча доля», «Жіноча воля», «Жіноче діло», «Жіночий голос».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Жіночу періодику Галичини у різні роки досліджували М. Богачевська-Хом'як, С. Кость, В. Передирій. Із сучасних науковців – В. Кочкодан, Н. Олійник, М. Павлюх, О. Сушкова та ін. Додаткову увагу ми приділили працям про графічне оформлення журналів та його змінам, спричиненим розвитком друку. Зокрема, В. Шевченко у своїх статтях [11] формулює поняття графічної концепції та особливості оформлення журналів. Т. Крайнікова визначила критерії культури художньо-технічного оформлення і технологічного виконання видання [4].

Методи дослідження. Досліджувані журнали проаналізовано за основними складовими – візуальною та текстовою. За допомогою синтезу виокремлено різні частини видання. Задля об'єктивного виявлення спільних ознак досліджуваних часописів Галичини використано методи узагальнення та порівняння.

Наукова новизна. Проведено комплексний аналіз графічного оформлення жіночих видань Галичини вказаного періоду.

Виклад основного матеріалу. Система композиційно-графічних засобів пресового видання спрямована на те, щоби забезпечити ефективність комунікаційного процесу, полегшити процеси сприйняття інформації та створення естетичного інформаційного продукту. Відповідно вона повинна враховувати як інформаційні потреби суспільства, так і традиції та стереотипи епохи. Візуальний образ часопису складається із ряду різномірних за формою, будовою та функціоналом елементів, але водночас він є цілісним продуктом.

Дмитро Миронюк формулює поняття «концепція» як теоретичний план видання, що відображає основну спрямованість, відмінні ознаки і формально-змістові характеристики. Автор зауважує, що, маючи цікаві матеріали, але не доповнюючи та підкріплюючи їх якісними яскравими фотографіями, не використовуючи цікавих шрифтів, газета може не привернути увагу читача [5].

Елементи оформлення поділяються на такі групи: шрифтові, ілюстративні, декоративні, символічні та пробільні. Журнал хоч і має складну ієрархічну будову, але загалом є одним цілим. Матеріали в ньому зібрані у функціональні системи, а не ізольовані один від одного. Термін «обличчя» видання означає комплекс способів організації інформації, які властиві конкретній газеті чи журналу. Він може варіюватися від характеристик текстів цього видання до їх розташування на шпальті й оформлення.

«Обличчя» видання залежить від багатьох факторів – поліграфічного виконання (способу друку, набору), оформлення обкладинки (ілюстративного матеріалу), якості паперу і т. д. Графічне оформлення називають образно «одягом» публікацій.

Оформлення обкладинки та внутрішніх сторінок часопису повинне відповідати змістові. Оформлювальні функції і зміст взаємопов'язані, тож мають загальне призначення: характер відображення зображальних елементів впливає на їх сприйняття читачем, привертає увагу до публікації, змістове наповнення задовольняє потребу в інформації [6].

Що визначає «обличчя» видання?

1) Особливості завдань, характерні якості аудиторії, для якої призначена газета;

2) Традиційні для цього видання прийоми роботи, вимоги до журналістів та їхніх матеріалів;

3) Характер конкретного редакційного колективу. Обличчя видання безпосередньо пов'язане з його концепцією. Концепція газети переходить із номера в номер [9, с. 15].

Графічне обличчя видання містить у собі різноманітні елементи дизайну, які створюють його унікальний стиль та зовнішню привабливість для читачів.

Михайло Присяжний окреслив три головних чинники, які впливають на зовнішній вигляд періодичного видання: рівень професійності та смак працівників, які відповідальні за верстання й оформлення номера; матеріальні ресурси, поліграфічні та фінансові можливості редакції; графічна модель повинна вписуватися в рамки графічної концепції видання, хоча може і змінюватися протягом років [8].

Логотип є графічним символом, який ідентифікує видання. Він може містити назву видання, логотип компанії або якийсь

інший унікальний елемент, який допомагає впізнати видання серед інших. Заголовок привертає увагу читачів, може бути написаний великими літерами, використовувати спеціальні шрифти або кольори, щоби зробити його більш помітним.

Шрифти мають велике значення для графічного обличчя друкованого видання, вони можуть відрізнятися за стилем, розміром, колоритом, допомагають створити загальний настрій видання та передати його характер. Використання певної колірної схеми може бути важливим аспектом графічного обличчя. Кольори створюють асоціації, викликають емоції та додають виразності дизайну, відрізняються залежно від теми або жанру видання.

Компонентами типографіки є розміри шрифтів, міжлінійний інтервал, вирівнювання тексту та розміщення абзаців, тим самим впливаючи на зручність читання та загальний вигляд сторінок. Вдало підібрана типографіка забезпечує зручне сприйняття тексту і додає гармонії дизайну.

Тетяна Крайнікова зазначає, що «суть, чинники та критерії оцінювання виділяють артерії культури дизайну видання, пов'язані із його художньо-графічною концепцією:

– перший критерій культури художньо-технічного оформлення та технологічного виконання видання – відповідність розроблюваної форми видання авторському тексту;

– другий критерій культури дизайну – відповідність художньо-технічного оформлення та технологічного виконання естетичним смаком цільової аудиторії;

– третій критерій культури художньо-технічного оформлення та технологічного виконання видання – відповідність національним традиціям і сучасним тенденціям у дизайні» [4, с. 44–48].

Графічне обличчя друкованого видання визначає організацію та розташування різних елементів, таких як: заголовки, підзаголовки, текстові блоки, фотографії, ілюстрації та графіки. Воно також включає в себе розміщення на сторінці, використання сітки, колонок або розподіл сторінки на різні блоки.

Вікторія Шевченко зазначає, що пробільні та декоративні елементи виконують у виданні функції виділення, відокремлення, групування, акцентування, посилюють дію інших елементів, створюють ритмічну структуру видання, його обличчя. При-

значення пробільних елементів – створення обolonки, в якій розміщуються інші елементи сторінки, їх кількість і розміри постійні для кожної газети [11].

Обкладинка є важливою складовою графічного обличчя видання, оскільки вона є першою, на що звертає увагу читач, беручи у руки видання. Вона може містити заголовок, головну фотографію, логотип видання та інші графічні елементи. Білий простір, тобто площа на сторінці, яка не заповнена текстом або іншими графічними елементами, потрібний для створення відчуття простору та розподілу різних елементів. Використання достатньо білого простору між блоками тексту та іншими елементами дизайну спрощує сприйняття інформації та надає відпочинок для очей читачів. Також він впливає на загальне відчуття «чистоти» та елегантності.

Символи та іконки потрібні для позначення особливих розділів, наголошення на ключових тезах. Графічні ефекти, такі як тіні, переходи, рамки або різні текстури, додають глибину, візуальний інтерес та виразність дизайну.

Важливим також є формування постійності дизайну, зокрема, різні номери або випуски повинні мати схожий стиль, логотип, кольору схему та загальну візуальну єдність. До складу графічного обличчя видання також входять рубрикація та структура, вони організовують контент та полегшують навігацію.

Відповідне оформлення композиційно-графічного комплексу надзвичайно важливе для обкладинки журналу. Адже вона виконує одночасно дві ролі: рекламує загальну концепцію видання та показує за допомогою оформлення інтелектуальний рівень його змісту. Окрім того, необхідно, щоб обкладинка могла миттєво дати читачеві інформацію про журнал. Для привернення уваги читачів та запам'ятовування нової інформації важливо її унаочнювати, зокрема використовувати графічну інтерпретацію тексту.

Леся Поліха, опираючись на дослідження колег, виділяє чинники, під дією яких формується виникнення і розвиток того чи іншого стилю оформлення періодичного видання:

– типологічний фактор, за ознаками якого розрізняють газетне чи журнальне верстання, адже в історії преси можна зауважити, що типологічна подібність часописів спостерігалася у часи її зародження та становлення;

– історичний фактор, бо графічному дизайну властива циклічність в історичному розвитку стилю, що спричиняє чергування конструктивності та деструктивності;

– національний фактор, тому що у кожного народу є свої національні пісні, живопис, одяг, традиції тощо;

– суб'єктивні та об'єктивні фактори, як-от вплив близьких до газетного оформлення видів мистецтва, а також врахування естетичних побажань читача;

– технічний фактор, бо «стиль є не тільки естетичним поняттям, але і конкретним комп'ютерним терміном» [7].

Проаналізовані нами видання Галичини мають специфічні риси дизайну, певну цільову аудиторію, змістове наповнення, яке відповідає конкретним історичним умовам. Також графічне оформлення часопису може повідомляти про закладені глибші задуми його авторів. До прикладу, бажання поширювати національну українську культуру та ідеї жіночого становлення й емансипації. Створювати нові уявлення про українську жінку, яка відповідає на виклики, зумовлені епохою.

Галицькі журнали кінця XIX – початку XX ст. вирізнялися зверненням до українських традицій та великою кількістю реклами, зокрема підтримкою саме вітчизняного виробника.

У той період популярним було використовувати українську національну символіку у графічному оформленні видань. Зокрема, можна помітити традиційні українські орнаменти, етнічні мотиви, герби та прапори – таким чином відображали прагнення зміцнити національну свідомість та культурне самовираження.

У графічному оформленні використовувалися стилістичні прийоми модерну та авангарду. Варто відзначити, що на галицьке мистецтво вплинули європейські культурні течії.

Обкладинки журналів прикрашалися геометричними фігурами, абстрактними формами, інноваційними шрифтами та яскравими кольорами. Їх також могли графічно декорувати мальованими квітковими візерунками, закрученими лініями та гравюрами. Використовувалися різні графічні елементи: зображення, шрифти та орнаменти, на них розміщувалися заголовки, авторський склад та ілюстрації.

Використання кольорового друкування сприяло створенню яскравих обкладинок та ілюстрацій, щоб підкреслити акценти,

назви, рамки та інші важливі елементи. Хоч оформлення часописів було чорно-білим, але використовувалися контрастні кольори на обкладинці та інколи всередині журналів.

Варто зауважити, що було розповсюджено використання різноманітних типографських технік та друкарських процесів. Часто використовували літографію, щоб досягти більшої яскравості й насиченості кольорів на обкладинках та ілюстраціях. Працювали в техніках гравюри та ліногравюри, щоб додати текстури та глибину графічним зображенням. Застосували різні типографські прийоми, такі як вирізання літер, ефекти тіней, контури тощо, задля того, щоб надати тексту особливого вигляду та виразності.

Розглянемо декілька прикладів обкладинок жіночих часописів. Так, назва на обкладинці «Жіночого голосу» за липень 1937 р. була оформлена в зеленому кольорі та розміщена зверху горизонтально. Поряд з нею помістили три профілі українських жінок. Унизу додали фотографію Крайового конгресу українських працюючих жінок.

У дизайні обкладинки 10-го числа «Нової хати» за 1939 р. використано фотографію О. Заклинської в танку «Колисанка». Напис «Нова хата» оформлений у зеленому кольорі, своєрідно обрамляючи праву сторону сторінки.

На обкладинці числа «Жіночої долі» за 15 червня 1938 р. масивний напис оформлений графічно, з композицією квітів та орнаментів. Вона збагачена гравюрою із зображенням хвиль на Чорному морі, а також містить доданий зміст.

Назва видання «Жіноча воля» на числі за серпень 1938 р. оформлена у стилі гравюри: на ній зображено українську жінку, тин та сільську хату. В центрі обкладинки розміщений дереворит авторства художниці О. Кульчицької. Робота присвячена події, про яку свідчить напис: 900-річниця великої справи, коли Ярослав Мудрий віддав під покров Божої Мати Русь-Україну, 1037–1937. Під ним вміщено матеріал про 950-ту річницю хрещення Русі, якій і присвячено номер.

Авторка статті «Еволюція оформлення журналу “Нова хата”» Ольга Коновалова зазначає, що відбулися суттєві зміни в оформленні обкладинки видання, графічні зображення поступилися місцем фотографії, нової пластики набув шрифт,

загальна композиція позбулася «килимової» орнаментальності, стала лаконічною та вільною від декору [3].

Дослідниця відзначає, що до середини 1930-х рр. відбулася зміна акцентів в оформленні обкладинки – перехід від національної домінанти (гравійований образ жінки, чоловіка в національному вбранні, орнаментальні мотиви) до уніфікованих зразків, коли обкладинка формується зі шрифтової композиції та фотографії. Таким чином у виданні намагалися звільнитися від ущільненої орнаментальної площі шляхом уникнення складних орнаментальних композицій і вибору шрифту, характерного для графіки ардеко 1930-х рр.

Зокрема, на обкладинці чисел «Нової хати» за 1928 р., на жовтому папері, зображено гравюру українки в національному костюмі з глеком у руках. На обкладинці 9-го числа «Нової хати» за 1930 р. вигравійована назва, у якій на місці голосних букв зображені українські пари. А ось на обкладинці ч. 11–12 «Нової хати» за червень 1939 р. уже вміщено фотографію «На святі Рідної Школи». На обкладинці за серпень 1939 р. яскравим жовтим кольором поджано назву «Нова хата» та світліну «Танок дівчат» із фільму «Наталка Полтавка».

Важливими елементами графічного оформлення були ілюстрації, якими супроводжували тексти у виданнях. Це, зокрема, портрети відомих постатей української культури, замальовки з життя, карикатури, гравюри тощо. Такі ілюстрації доповнювали й візуалізували текстовий матеріал, щоб зробити його більш доступним та цікавим для читачів.

Ілюстрації зображували модні вбрання, аксесуари, зачіски та косметику. Відповідальні за художнє оформлення видань не оминали увагою побутові сфери: дім, сім'я, кулінарія, виховання дітей. Не забували й про громадянську позицію, тож друкували фотографії пам'яток архітектури, народних строїв, а також предметів мистецтва. Це було характерним не лише для ілюстрацій, а й для рекламних матеріалів.

У досліджуваних пресодруках гарно ілюстрована реклама, наприклад мила «Оксана», де милує око молода дівчина з кошиком білизни та брусом мила; кави «Франкка» із зображенням філіжанки та пачки кави; крему «Cazimi Metamorphosa» – із

зображенням трьох поколінь, які користуються кремом, – молоді дівчата вікторіанської, едвардіанської та джазової епох.

Ілюстрації могли бути мальованими, гравірованими або фотографічними зображеннями, а також стилізованими, реалістичними або декоративними. Ілюстрації були виконані у різних стилях, включно з реалістичним, ар нуво, ар деко, модернізмом.

Вдале використання вишуканих шрифтів, оригінальних вишивок, декоративних рамок та орнаментів формувало елегантний та привабливий образ видання.

Щодо шрифтів, то поширеними були курсивні, декоративні та витончені шрифти, що надавали тексту естетичного вигляду. Використовувалися вони як на обкладинках, так і всередині журналів для заголовків, назв статей та розставлення акцентів. Окрім класичних шрифтів, видання експериментували з формою та дизайном, зокрема з використанням накривних літер, заголовків різних розмірів та стилів.

Дослідниця Анжела Гомзьяк стверджує: «Специфіка проектування шрифтових форм завжди була і залишається тісно пов'язана з технічними аспектами; крім стильових ознак, високохудожні зразки шрифтових знаків органічно увібрали в себе національні риси та широкий спектр емоційно-образних відтінків, характерних для того чи іншого народу» [2]. На її думку, національні особливості української шрифтової форми, наявні до середини 20-х рр. ХХ ст., пізніше майже знівельовала переважна більшість радянських шрифтів, створених за зразками «класичних», «кращих світових» чи просто запозичених з аналогічних латинських гарнітур. Упродовж 20–30-х рр. ХХст. у західноукраїнських зразках поліграфії використовували переважно синтез орнаментальних мотивів та простих геометричних форм, стилістики графічної школи Г. Нарбута, а також традиційних слов'янських шрифтів.

Орнаменти з візерунками використовували для заголовків, розділових ліній, обрамлень та інших деталей. Рамки були важливою складовою графічного оформлення. Переважно використовувалися декоративні рамки, які доповнювали обкладинки та сторінки видання: геометричні форми, лінійні орнаменти, квіткові композиції та ін. Рамки зазначали межі

сторінки та надавали їй довершеного вигляду. Вони були потрібні, щоб відокремити місця на сторінках, де розміщували текст.

Спеціалісти з дизайну друкованої продукції зазначають, що характерним для періодики Галичини другої половини XIX – початку XX ст. було застосування жорсткої модульної сітки та нерозбірливе використання шрифтів [10].

До прикладу, в оформленні журналу «Жіноча воля» шрифтова організація композиційно не дуже виправдана. Різний розмір відбивки не додає естетики, порушені міжслівні проміжки у заголовках погіршують сприйняття тексту, а великі абзацні відступи виглядають як брак тексту. У часописах «Жіноче діло» і «Нова хата» широко використовувались лінійки у поєднанні з відбивкою або з відбивкою і утисненнями, також ці видання мали по три види шрифтів.

Щодо «Жіночого діла», то мистецтвознавиці вказують, що його зміст не створював враження скомпонованої цілісності, розміщення публікацій та ілюстративного матеріалу часто виглядало випадковим. Однак загалом «Жіноче діло» видавалося на європейському рівні. Христина Астапцева зазначає, що у часописі «Жіноче діло» «в середині тексту на кожній шпальті розміщено “глухо” заверстані ілюстрації, а також майстерно виконані ескізи жіночих туалетів із підрисунковими підписами. Таке розміщення ілюстрацій є не дуже вдалим, тому що в рубриках, які не мали відношення до моди, схожі ескізи є не дуже доречними» [1].

«Нову хату» заслужено сприймають як один із найкраще ілюстративно оформлених українських журналів першої третини XX ст. Це звання «Нова хата» захистила 1933 р. у Празі на виставці ілюстрованих часописів. За гармонійне поєднання змісту та мистецького оформлення журнал отримав нагороду.

Погоджуємося з Анжелою Гомзяк, яка стверджує, що «Нова хата» є яскравим прикладом розквіту стилю ар деко, адже його типографіці притаманні авторські шрифти та єдність характеру форми. Авторка доводить власну думку обкладинкою виконання Святослава Гординського: характер лінії шрифту водночас підкреслює плавні лінії та форми кераміки і вишивки й геометричність українських народних орнаментів у різьбі по дереву чи ткацтві. У рекламі «Пудер Aloe» також авторства

Гординського простежується єдність шрифту та зображення, напис «Алое» підкреслює легкість і жіночність форм, а співвідношення світлого і темного в написі «Пудер» переключається з контрастним зображенням жінки і пакуванням пудри [2].

Перші сторінки чисел були оригінально графічно оформлені, з додаванням віньетки зі стилізованим елементом з народних мотивів. Формат видання з 1925 р. до 1928 р. становив 22,5×30 см, у 1929–1934 рр. – 24×30 см й упродовж 1935–1939 рр. знову повернувся до початкового розміру – 22,5×30 см. Обсяг журналу налічував близько 20–24 сторінок.

Редакція «Нової хати» публікувала серії статей, присвячених різним типам народного одягу та вишивки, а також додатки з викрійками та кольоровими зразками вишивок. Дизайнери спеціально поширювали серед читачок для пошиття такі моделі вбрання, де українські національні елементи були поєднані з європейським кроєм.

Видання оформлювалося у чорно-білому друці, але з кольоровою обкладинкою. Згідно з тематикою публікацій, друкувалися фотографії, текст оздоблювався графічними візерунками, на внутрішньому боці обкладинки розміщувалася реклама.

Висновки. До 1930-х рр. більшу увагу в періодиці надавалося текстовому змісту. Однак уже тоді редакції видань розуміли, що зі збільшенням конкуренції серед них зовнішній вигляд часописів повинен підсилювати закладені у ньому сенси. Розвиток технологій друку, зростання інтересу до мистецтва та модернізація дизайну внесли свій вклад у створення естетично привабливих видань. Кожен журнал мав свої унікальні особливості графічного оформлення, що робило його ще більш оригінальним та цікавим для своїх читачів.

Хоча ранні жіночі видання не були різноманітно ілюстрованими, але оздоблювалися різними графічними елементами, портретами та взірцями модних вирізок.

Жіночі журнали Галичини мали свої особливі риси дизайну, що відповідали конкретним історичним умовам. Графічне оформлення використовували, щоб краще передати помисли авторок, поширювати українську культуру та підтримувати становлення жіноцтва як активного члена суспільства.

Для цього періоду було характерне використання української національної символіки, зокрема орнаментів, етнічних мотивів, прапорів тощо. Такий підхід сприяв підсиленню національної свідомості та культурного самовираження.

Часописи були чорно-білими, але для їхнього оформлення використовувалися контрастні кольори на обкладинках та іноді всередині журналів. Редакції вдосконалювали дизайн, використовуючи різні типографські прийоми, щоб надати тексту оригінального вигляду. Розвиток друкарських технологій, зростання інтересу до мистецтва та модернізація дизайну сприяли творенню естетично привабливих журналів.

Література

1. Астапцева Х. А. Репрезентація моди на шпальтах жіночих часописів Львова (кінець XIX – перша третина XX ст.). 2016. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/en/articles/fashion-representation-on-the-pages-of-womens-magazines-in-lviv-end-of-xix-first-third-of-xx-century/>.
2. Гомзяк А. Художньо-образні особливості типографіки в стилі дизайну Ар Деко. *Наукові записки*. Серія: Мистецтвознавство. 2018. № 38. С. 298–307. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/9925>.
3. Коновалова О. Революція оформлення журналу «Нова хата» в контексті пластичної мови стилю Ар Деко (1920-ті – 1930-ті роки). URL: <http://www.etnolog.org.ua>.
4. Крайнікова Т. Культура видання: основоположні поняття, типологія видань, вимоги стандартів: посібник. Київ, 2021. 156 с.
5. Мамалигіна Я. В. Концепція журналів світоглядного спрямування та їх комунікативна структура. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2007. Т. 29. С. 152–158.
6. Миронюк Д. І. Концепція друкованого видання, або Коли «помре» остання газета на землі? *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2013. Т. 50. Січ.–берез. С. 41–44.
7. Поліха Л. Я. Сучасні підходи до визначення терміна «стиль» у дизайні періодичних видань. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2014. Т. 56. С. 285–288. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_56_55.
8. Присяжний М. П., Лозинський М. В. Організація роботи редакції газети і праці журналіста: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Львів, 2010. 180 с.
9. Техніка оформлення газети: курс лекцій: навч. посіб. для студ. фак. журналістики. Київ: Знання, 2000. 222 с.
10. Цимбалюк О. К. Становлення і розвиток журналів мод в Західній Україні (2-ї пол. XIX – 1-ї третини XX ст.). *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2011. № 7. С. 30–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_7_10.

11. Шевченко В. Е. Архітектоніка сучасного українського газетного видання (системна організація та закономірності розподілу елементів): авто-реф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2002. 19 с.

References

1. Astartseva, Kh. A. (2016). *Reprezentatsiia mody na shpaltakh zhinochykh chasopysiv Lvova (kinets XIX – persha tretyna XX st.)* [Representation of the fashion on the women magazines' columns in Lviv (end of the 19th century – 1st third of the 20th century)]. Retrieved from <http://nz.uad.lviv.ua/en/articles/fashion-representation-on-the-pages-of-womens-magazines-in-lviv-end-of-xix-first-third-of-xx-century/> (in Ukr.).
2. Homziak, A. (2018). *Khudozhno-obrazni osoblyvosti typohrafiky v styli dyzainu Ar Deko* [Artistic features of typography in the style of Art Deco], *Naukovi zapysky*. Serii: mystetstvovnavstvo, (38), 298–308. Retrieved from <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/9925> (in Ukr.).
3. Konovalova, O. *Revoliutsiia oformlennia zhurnalu «Nova khata» v konteksti plastychnoi movy styliu Ar Deko (1920-ti – 1930-ti roky)* [The revolution in the design of the magazine *Nova khata* in the context of the elastic language of the Art Deco style (1920s-1930s)]. Retrieved from <http://www.etnolog.org.ua> (in Ukr.).
4. Krainikova, T. (2021). *Kultura Vydannia: osnovopolozhni poniattia, typolohiia vydan, vymohy standartiv: posibnyk* [PUBLISHING CULTURE: basic concepts, typology of publications, requirements of standards: The Guide], Kyiv: Taras Shevchenko National University of Kyiv Educational and Scientific Institute of Journalism, 156 (in Ukr.).
5. Mamalyhina, Ya. V. (2007). *Kontseptsiiia zhurnaliv svitohliadnoho spriamuvannia ta yikh komunikatyvna struktura* [The concept of worldview magazines and their communicative structure], *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, (29), 152–158 (in Ukr.).
6. Myroniuk, D. I. (2013). *Kontseptsiiia drukovanoho vydannia, abo Koly «pomre» ostannia hazeta na zemli?* [The concept of the printed edition, or When will the last newspaper on earth «die?»], *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, (50), 41–44 (in Ukr.).
7. Polikha, L. Ya. (2014). *Suchasni pidkhody do vyznachennia termina «styl» u dyzaini periodychnykh vydan* [Modern approaches to the definition of the term «style» in the design of periodicals], *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, (56), 285–288. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_56_55 (in Ukr.).
8. Prysiazhnyi, M. P., Lozynskyi, M. V. (2010). *Orhanizatsiia roboty redaktsii hazety i pratsi zhurnalista: navchalnyi posibnyk* [Organization of the work of the newspaper editorial office and the work of a journalist: a study guide], Lviv, 180 (in Ukr.).
9. (2000). *Tekhnika oformlennia hazety: kurs lektsii: navch. posib. dlia stud. fak. zhurnalistyky* [Newspaper design technique: course of lectures: study guide for faculty of journalism], Kyiv: Znannia, 222 (in Ukr.).

10. Tymbaliuk, O. K. (2011). Stanovlennia i rozvytok zhurnaliv mod v Zakhidnii Ukraini (2-yi pol. XIX – 1-yi tretyny XX st.) [Formation and development of fashion magazines in Western Ukraine (2nd half of the 19th century - 1st third of the 20th century)], *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv*, (7), 30–35. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_7_10 (in Ukr.).

11. Shevchenko, V. E. (2002). Arkhitektonika suchasnoho ukrainskoho hazetnoho vydannia (systemna orhanizatsiia ta zakonomirnosti rozpodilu elementiv) [Architecture of modern Ukrainian newspaper publishing (systemic organization and element distribution patterns)], Thesis abstract, Kyiv, 19 (in Ukr.).

Sofia Kamynska

Bachelor of Journalism
Lviv Ivan Franko National University
(Lviv, Ukraine)

Nataliia Voitovych

Candidate of Sciences in Social Communications
Lviv Ivan Franko National University
(Lviv, Ukraine)

**CHARACTERISTICS OF THE GRAPHIC DESIGN
WOMEN'S MAGAZINES' OF GALICIA
(LATE 19TH – EARLY 20TH CENTURIES)**

The study focuses on women's periodical magazines in Galicia from the end of the 19th century and up to 1939, with the aim of analyzing the peculiarities of the graphic concept of printed editions and their design, which influenced the time and genre features of printing. The object of the study is the women's periodicals of Galicia, in particular the editions «Nova Khata» (new house), «Women's Destiny», «Women's Will», «Women's Work» and «Women's Voice».

The article pays attention to the graphic design of women's magazines of that period, which, although they were not richly illustrated, used various graphic elements, portraits and fashionable clippings. Editors were aware of the importance of the appearance of magazines as a supplement to textual content, especially given the growing competition among magazines. In this context, the development of printing technologies, the growing interest in art and the modernization of design influenced the creation of aesthetically attractive magazines with unique features of graphic design.

The cover of the magazine plays a key role in its graphic face, encouraging readers to pick the magazine up. It consists of the title, main photo, logo and other graphic elements. White space is an important element of design, creating a sense of space and facilitating the convenient perception of information. The use of symbols and icons helps to highlight special sections and emphasize key points. Graphic effects add depth and expressiveness to the design.

Ensuring design consistency between different issues is an important aspect, creating unity and logical coherence throughout the publication. Categorization and structure help organize content and make it easier for readers to navigate. The compositional and graphic complex of the cover is crucially important, advertising the concept of the publication and reflecting the level of content.

The results of the study indicate that editorial offices used a variety of typographic techniques to give magazines an original look, contributing to the strengthening of national consciousness and cultural self-expression. The study will contribute to understanding the development of the women's press and its impact on the public life of Ukrainian society in Galicia in the specified period.

Keywords: graphic design, women's magazines, magazines of Galicia, design, graphic effects, magazine cover.